

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Apotheca Spiritualem Pharmacorum Contra Litem Contagiosam Aliosque Morbos

Wichmans, Augustin

Antverpiae, 1626

Maivs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9653

3.
Maij,*Quinto Nonas Maij.*

In Monasterio S. Mariæ de la Cruz, in Hispania, Natalis gloriosæ virginis Ioannæ de la Cruz, quæ postquam miraculosas indulgentias, etiam contra pestem, è cælo impetrasset, ab Angelo vocata, inter passionis Dominicæ lectionem, ad sponsum euolauit.

Vitam huius virginis scripsit P. Cornelius Thielmans, in qua pulcherrima lectu, & stupenda supra infirmum illum sexum, reperies. Per virtutem benedictorum granorum, plurimi sæpè à peste liberati fuerunt, atque inprimis Anna de Lero, uti narrat idem author; cuius librum, quia ubique prostat, tu vide. Illud notabile de hac virgine refertur, quod 3. die Maij sit nata, 3. item die Maij per professionem Deo renata, 3. denique die Maij per mortem mundo denata.

M A I V S.

*Septimo Idus Maij.*9.
Maij.
Vide cap.
10. Apot.
Spir. fol.
115.

Gandavi eleuatio S. Macarij Antiochenæ sedis Archiepiscopi, virtutibus & miraculis clari, qui sua morte, Deo iam placato, pestiferum ignem in eadem ciuitate restinxit.

Quamuis hic celeberrimus contra pestem Tutelaris diem obitus sui habeat 10. Aprilis, quo & passim in Martyrologijs commemoratur; visum tamen fuit eum hoc die ponere, quando Gandavi an. 1067. corpus eius omnino integrum eleuatum fuit à Balduino Notiomeni, & Lietberto Cameracensi Episcopis, Philippo Francorum rege, Balduino Insulano Flandriæ Comite, eiusque filio Balduino Comite, & alijs proceribus adstantibus: celebraturque Gandavi celebrius hæc dies eleuationis, quam depositio

depositionis; tum quod dies depositionis fere incidat in tempus Quadragesimæ aut Paschæ, tum quod eleuatio magna claruerit gloria, solennitate & miraculis.

Est verò Gandauum siue Ganda totius Flandriæ Metropolis, & Caroli V. Imperatoris natalitio illustris, sita ad coitionem scaldis & Lizæ, ad cuius ripam extructi noui castrum ab Othone primo Imperatore anno 949. *Vvicmannus* primus Comes institutus fuit.

Miraculis in
Codic.
donat.

Habet & sacer ordo noster Præmonstratensis, ven. suum Macarium, qui primùm Haitonus dictus, cum Armeniæ regnum pluribus annis gloriose administrasset, hostiumque suorum pluries victor extitisset, filio suo Tyuono regni traditis insignibus, ipse semet candidi instituti disciplinæ subiiciens, præclara vitæ prioris stratagemata humili ordinis Præmonstrati professione coronauit.

Idibus May.

15. Maij.

Gelæ in Campania Brabantina sanctæ Dignæ virginis & Martyris, filiæ regis Hyberniæ, quæ pro fide Christi & virginitate seruanda, à patre est decollata.

Vide cap.
49. Apoc.
spirit. fol.
245.

Martyrologium Romanum solummodo dicit eam fuisse à patre iussam decollari: sed verissima vitæ eius historia amplius habet; nempe cum nullus adstantium ministrorum tam impiam iussionem adimplere vellet, quod ipse pietatem patriam & regiam atrocissima crudelitate commaculans, carnifex filiæ suæ effectus, furibundus in eam irruerit, & fatalem gladium quo erat accinctus, naturam impudicitiam conculcans, in nieam innocentissimæ filiæ suæ ceruicem vibrarit, atque sicrum gloriose virginis caput, diuinam misericordiam suppliciter implorantis, amputauerit.

Nominare consueui hîc & alibi, hanc Virginem, *Dignam*, quam alij communiter *Dymnam*; quia ita me docuit Petri Cameracensis antiquum exemplar, qui vocat eam, *Meritis & Nomine Dignam*. Et sanè si tam multa nomina apud diuersas nationes quasi omnia vel

C 3

monita,

monita, ceu vota rei futura, aut etiam praesentis euentus confirma-
 tiua, diuersis imposita fuerint, vt apud Romanos, Caesar a caesarie
 cum qua natus fuit, Coruinus a coruo, Cornelius a cornu; apud
 Græcos, Plato à latis humeris, Chysofotomus ab aureo ore, Grego-
 rius à vigilantia: apud Germanos & Belgas, Fredericus à pacis diui-
 tijs, Bernardus ab vrsinâ, Gerardus à vulturinâ indole, Framondus
 à pulchro ore, Canutus ab exhauriendis poculis, &c. quid ni etiam
 augurari possumus sanctissime huic virgini nomen, Dignâ, à Chri-
 stiana matre diuinâ prouidentia impositum fuisse, eo quod Deo di-
 gna sponsa quandoque futura, vel iam Christianâ matre digna esset
 proles?

Miræus
 in fast.

Hybernia verò in qua nata fuit (vulgo *Irlandt*) insula est, Or-
 pheo, Aristoteli & Claudiano, *Ierna*, Juuenali & Melæ, *Iuueria*, Dio-
 doro Siculo, *Iris*, Britannia insula omnium amplissima (quæ An-
 glia & Scotia regna complectitur) latus occiduum claudens. Poste-
 riori tempore, *Scotia*, etiam dicta fuit Isidoro & Bedæ, à Scotis in-
 colis. Orosius certè sub Honorio & Arcadio Augustis, Hyberniam à
 Scotorum gente habitam fuisse disertè scribit. Vnde eius Synchronus
 Claudianus:

Scotorum cumulos fregit glacialis Ierne.

Et alibi:

Totam cum Scotus Hybernem mouit.

1. 14.

Orig. c. 6.

Bed. l. 1.

hist. c. 1.

& alibi.

& Isidorus: Scotia eadem & Hybernia proxima Britannia insula. &
 Beda: Hybernia est insula omnium post Britanniam maxima, ad oc-
 cidentem Britannia sita. hæc propriè Scotorum patria est. Plura ali-
 bi Deo volente.

Lipf. in

virg.

Aspric.

c. 8.

Campaniam autem Brabantinam, cuius frequenter mentionem
 feci, ita describit Magnus Lipsius:

Campaniam tractum Brabantia dicimus, laturum, vascum, ab oppidis
 non sic frequentè, pagis infellum, planities fere & æquor est, sed sa-
 bulosum, aut terra alibi fungosa & palustri. ceterum humano cultu
 & improba industria sic emendatum, vt fruges fructusque exuber-
 ent etiam quæ accolis communicentur. mirum dictu & citra fidem
 videatur, ab annis iam triginta septem (quid modo diceret si viueret
 & videret qui hæc scripsit anno 1605.) belli tempestas fere ibi de-
 sæuit, nec frangere patientiam hominum, aut auertere à soli sui ad-
 fectu & cultu potuit. Omnia etiam nunc inter prædones, inter mi-
 lites, inter exercitus discursantes, rapientes, vastantes, omnia inquam
 florent,

florent, rident, penè vt pace: iterum dico, rem non nisi nobis credendam sensuum fide, hactenus ille, verum si pacem superi darent,

Mox aliam hic faciem, mox aurea sacra videres.

Ferrea quæ Mauors, ænea datis lues.

Eam nobis impetrare ô sacri Campaniæ Tutelares, tuque in primis,

O Virgo, Belgi quæ regis incolas.

nam post filium tuum hoc prima potes, vt dissociatas sociemus dexteras.

Tertiodecimo Kalend. Iunij.

20. Maij.

Aquilæ in vestinis sancti Bernardini senensis, Ordinis Minorum, qui verbo & exemplo Italiam illustrauit.

Vide cap. 46. Apok. spirit. fol. 233.

Non parum hunc sanctum commendat Martyrologium Rom. dū ait eum verbo & exemplo Italiæ illustrasse: quid enim iuuat facundum esse in verbis, dummodo infæcundus sis in opere? *Cæpit Iesus facere, & docere,* inquit Euangelista, & Apostolus desiderat vt eius exemplo Doctor sit *potens in opere & sermone.* aliàs, quidquid lingua ædificat, vita destruit: & similis es illi, qui vna manu auiculæ escam ostendit, & altera vt fugiat & auolet, percutit.

Ceterum occasione eius quod scribit Antonius Guarnerius, Sanctum Bernardinum in Xenodochio Senensi, glandulas pestiferas, bubonum & carbonum nomine appellatas, solitum fuisse incidere aut exurere, incisa aut exusta curare, necessaria suggerere, hosque & alios dubiæ salutis ægros aut consolando, aut consilio, aut re ipsa medicinas parando iuuare, occurrit hic quæstio, an propter decretum Concilij Lateranensis renouatum à Pio quinto, medicus debeat à curatione cessare, si non inducat ægrum cum effectu vt aduocet medicum animarum? Id visum est Hostiensi, quia Concilij verba sunt: Ante omnia moneant & inducant quod medicos aduocent animarum. sed dura videtur, ait S. Antoninus, ista opinio, cum in periculis constitutis, quantumcumque etiam obstinatis, sit subueniendum secundum ordinem charitatis. Plenius respondet Angelus: Capitulum, inquit, *Cum infirmitas, non potest dici abrogatum*

de rebus gestis S. S. Bergo. mat.

Part. 3. tit. 7.

per

per contrariam consuetudinem, quia non consuetudo, sed corruptela est. Excusatur tamen medicus in casu repentino, qui indigeret celeri remedio, qui non antea ipsum infirmum induceret ad confessionem. & aduerte quod debet admonere & inducere cum effectu. Nihilominus si infirmus nollet confiteri, non credo quod propter hoc medicus debeat desistere à medicamine, quia intelligendum est. inducens effectualiter quantum ex parte Medici, non ea parte infirmi; quia si dimitteret eum, forte moreretur desperatus, qui sanatus, poterit postea conuerti: & sic præceptum Ecclesiæ videretur cōtra præceptū Dei de charitate proximi; quod nullo modo credendū est. Verū in hac Antonini & Angeli sententia non quieuit Ruardus Tapperus almæ vniuersitatis Louaniensis olim Cancellarius; adscripsit enim ad hanc sententiā in sua Siluestri summa, Medicum non agere contra charitatem, si propter vniuersalē legem, quæ est in re optima, & est rationalis, deserat ægrotum pertinacem, in exemplum aliorū. non enim est contra charitatē, quod est pro charitate, quæ omnes respicit, constitutum hac enim occasione studebunt statim confiteri, ne frustrentur auxilioli medici. Si quis tamen sit scrupulosior, adeat Episcopum loci, & eum consulat, an velit infirmum fratrem curari, an verò ad bonum publicum eum deserat.

Hanc autem sententiam Hostiensis & Ruardi, inquit Molanus, Diarj c. ego medicis tanquā tutiorem cōmendo, vt eam amplectantur quā
25. diu huius dubij nulla ab Apostolica sede, vnde eius decisio expectanda videtur, resolutio dimanat. Est quidem statutum Hospitalis Louaniensis, vt illi ægri eiiciantur qui confiteri nolunt. & omnibus suis monachis veterat S. Gregorius ne fratrem Iustum, qui in proprietate trium nummorum deprehensus erat, in extrema ægritudine adirent. quod se fecisse scribit ad purgationem morientis, & ad reliquorum exemplum itaque non est improbabile similem constitutionem in Concil. Lateran. piē emanasse, à medicis vt sonat, strictē obseruandam. Sed quia in ea lege disciplinæ Ecclesiasticæ, ex causa per Ordinarium dispensari potest, aut eam potest interpretari, tutus erit hac in parte medicus, si Episcopi aut eius vicarij consilio acquiescat. quod si neutrius consilium adhiberi possit, putat Molanus, cum propter rei necessitatem satisfecisse, si prudentia Parochi aut alterius viri Ecclesiastici vtatur. quamquam mihi, inquit, talis videatur hæc esse dubitatio, vt meritò à Concilio Prouinciali ad supremam Cathedram sit transmittenda, vt ab ea decidatur. quod an factum sit, hætenus ignoro. Secundum Nauarrum verò sufficit, ex
recepta

recepta inquit consuetudine, si medicus Parochum, aut qui infirmi curam gerunt, admonet, vt ei Sacramenta dentur. Quin & tenetur (prout communis sententia habet) per se aut per alium, infirmo indicare quod suo iudicio morietur, quando probabiliter credit quod talis prænuntiatio multum erit infirmo utilis, puta, vt peccata sua confiteatur, aut vt testamentum faciat, quo multas lites præcidet; aliàs peccabit mortaliter, quia damnum animæ & rerum temporalium non impedit in proximis, cum potest & debet.

c. 25.
Man. n.
61.

Quarto Kalend. Iunij.

29. Maij.

Treuiris beati Maximini Episcopi & Confessoris, à quo S. Athanasius Episcopus, persecutionem Constantij fugiens, honorificè susceptus fuit.

Vide cap.
20 Apôt.
Spir fol.
120.

Interfuit hic diuersis Concilijs, vt Sardicensi, Agrippinensi, cū S. Seruatio Tungrensi alijsque, cum quo à Magnentio tyranno ad Constantium Imp. in Orientem missus est. Fuit natione Aquitanus, obijtque in patria sua, inde Treuiros per S. Paulinum successorem suum reuectus. Neque solum ab hoc Episcopo S. Athanasius fuit hospitio susceptus, sed & in Belgio nostro à S. Seruatio Tungris omni officiorum genere exceptus est. Urbem Treuirensis Ammianus Marcellinus sua ætate, *Domicilium Principum clarum* appellat; speciatimque (Constantinum filium, fratremque eius Constantem, Julianum apostatam, Valentinianum primum, Gratianū, Maximumque, sedem Imperij in Treuirensi potissimum vrbe fixisse, passim eorum Rescripta ac res gestæ fidem faciunt; prorsus vt de illa merito cecinerit Ausonius:

Miræus.
in fast.

*Treuiricaque vrbs solium,
Imperij vires, quod alit, quod vestit, & armat.*

De claris
viris.

Vicina, eiusdemq; pæne magnificentia (vt idem loquitur) fuit Vbiortum ciuitas Agrippina, hodie Colonia dicta; quam Germaniæ inferioris Metropolim fuisse, ex libello prouinciarum imperij Romani constat.

Tungri verò veteres Gallia Belgicæ populi, eorūque Metropolis olim dicta Aduatuca sua Aduacutū, à Cornelio Tacito, Plinio, Iulio Cæsare alijsq; celebrantur. Hodie exigū est oppidū, vulgò, *Tungren*, quod

D

quod olim longè amplissimum fuit, vt antiqua mænia seu muri, in agro suburbano extantes etiamnum testantur: vt non sit mirum ad has tres nominatissimas vrbes, missos fuisse à S. Petro Apostolo, tres sacrosistos Triumuiros, Eucharium, Volerium & Maternum (de quibus in Apotheca mea egi) qui sedem Pontificiam Treuiris stauerunt; vt è qua ciuitate ceu Regia, iura prophana reddebantur, redderentur & sacra, fidesque Christiana facilius è fonte, in riuos dimanaret.

I V N I V S.

14. Iun.

Decimo octauo Kalend. Iulij.

Vide cap.
53. Apot.
Spir. fol.
236.

Panormi in Sicilia S. Roseleæ virginis ex sanguine regio oriundæ, quæ anno 1624. diuinitus inuenta, Siciliam à peste postmodum liberauit, & deinceps præseruauit.

DE hac sancta virgine deque gloriosa eius Inuentione ac sacro Triumpho Panormi exhibito alijsque miraculis, plura in dies expecto.

16. Iun.

Sextodecimo Kalend. Iulij.

Vide cap.
36. Apoth.
Spir. fol.
190.

Misnæ in Germania S. Bennonis Episcopi & Confessoris, quem Bauaria tamquam fidelem contra pestem Tutelarem colit.

TRithemius abbas, exposcente Georgio duce Saxonie, pro huius sancti canonizatione, ad Iulium Papam inter cetera ita de hoc scripsit: Vita Bennonis sanctissima, plena virtutibus, à vetustioribus suisque contemporaneis luculenter habetur descripta, & multa quotidie in Ecclesia Misnensi ad eius tumulum fiunt miracula. Postea verò Hadrianus VI. qui solo Leone XI. intermedio, Iulium immediate secutus est, Bennonem, & Antoninum